פרק ב' משנה ח'

א] קצרוה לסטים חציה וקצר הוא חציה נותן פאה ממה שקצר, ואינו נותן אחד משישים רק על מה שקצר הוא לא על מה שקצרו הליסטים, ולכאו' הנ"מ בדרבנן בדין א' מס' אבל דברנו כמה נ"מ בדאורי' [1. חובת הפרשה חלה רק אחרי שיתחיל לקצור שיבולת אחת. 2. אם קצר כל חציו שחזרה פאה לעומרים יוכל להפריש רק מחציו התלוש שלו].

ב] קצר חציה ומכר חציה הוא נותן פאה לכל הרחבנו בדין זה איך יכול להפריש על של מוכר הא אין אדם מפריש משלו על של חברו, ונתבאר שמה שא"י להפרכיש משלו על של חברו כי המה ב' חיובים אבל כאן קצירת הבעלים חייבה את כל השדה וההפרשה הוא מאותו שנתחייב בעה"ב [הערנו מלעיל מ"ב שמבואר שאם חרש אחרי שנתחייב בעי' פאה לכל אחת ויש לחלק]. הוכחנו כיסוד זה מנדון הירושלמי שיעבור המוכר על לא תלקט להזהיר עני על שלו.

ג] עוד חדשנו שהלוקח אינו חייב מחמת קצירתו שלו כיון שכבר חל מחובת פאה על שדה זו מחמת לוקח ולפי"ז ניחא מה שדן הירושלמי שהלוקח לא יעבור על לא תכלה, לפי"ז גם נתבאר ד' רעק"א שאם המוכר שייר לעצמו קצת המוכר נותן פאה לכל ואיך נותן על חלקו של לוקח ע"כ כנ"ל דקצירת הלוקח אינו מחייבתו וכל חיובו מחמת המוכר, ולפי"ז לכאו' אם כילה הלוקח לא עבר על לא תכלה [רק גרם למוכר שלא הפורש עליו פאה].

ד] הבאנו ד' הרמב"ם והרא"ש שנראה באופ"א דהוי ממון עניים אצל הלוקח אשר לכאו' תמוה הא בעי' הפרשה ועי' אמ"ב תרומות סי' יח' ועדיין צ"ע בזה.

ה] ברמב"ם ורא"ש מבואר שאירי השלוקח ידע שהמוכר לא נתן, מה הדין אם ידע, י"ל שאם ידע חייב ליתן אם לא ידע אינו מחויב ליתן דמה מחייבו ליתן על חיובו של מוכר ורק אם מידע ע"ד כן שיפריש על של מוכר, המהרי"ק פ"ב ה"ד והמשנ"ר סי' באופ"א שאם לא ידע מנכה לו מן הדמים ע"ד שמצינו בחולין קלח, הגרח"ק בדרך אמונה חידש שאם לאידע שניהם פטורים עי' שדימה לראשית הגז וצ"ע.

ו] הבאנו מד' הראש משביר פשט בפסוק ובקצורכם וגו' לא תכלה בקצורך פתח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד רמז לדין המשנה כאן שאם קצרו שתיים המוכר והלוקח הלוקח נותן פאה לכל.

ז] קצר חציה והקדיש חציה הפודה מיד הגזבר הוא נותן פאה לכל, עי' רעק"א דהינו היכא שלא קצר הקדש דאם הקדש קצר פטור עי' להלן מפ"ד מ"ז.

ח] הבאנו ספקא דירושלמי שמספק"ל אם קצירת חו"ל מחייבת בפאה ותמהו כולם הא וודאי שפטור דפאה הוי מן המצוות התלויות בארץ, ונתבאר כמה ביאורים מד' האחרונים בזה.